

Teruggekeerd

Periodethema: Een ongehoorzaam volk
Jeremia 32: 6-15, Ezra 1

KERNTEKST

'Wanneer de HEER', uit 's vijands macht, 't gevangen Sion wederbracht, toen hieven zelfs de heid'nen aan: 'de HEER' heeft hun wat groots gedaan.' (Ps. 126: 1)

UITLEG VAN DE KERNTEKST

Zie hieronder bij uitleg psalm.

BEGINSITUATIE

Deze vertelling is de laatste van het thema: een ongehoorzaam volk. Niet alleen de straf is gekomen, maar ook het grote wonder van de wederkeer, zoals Jeremia het heeft voorspeld.

DOELSTELLINGEN

- De kinderen voelen iets van het verdriet van de Joden in Babel.
- Ze zien hoe de Joden Jeremia gaan waarderen.
- Ze zien het wonder van het bevel van Kores.
- Ze voelen iets van de blijdschap van de wederkeer.
- Ze leren door alles heen de trouw van God kennen.

INDELING

- Verdriet .
- Woorden van troost.
- Het teken van de akker.
- De boodschap van Kores.
- De blijdschap van de terugkeer.

ZINGEN

Psalm 126: 1; 79: 4, 7; 147: 1, 3; 103
Lofz. van Zacharias: 1

UITLEG VAN DE PSALM

Psalm 126: 1 Dit pelgrimslied is een loflied op de verlossing uit Babel, toen de Heere Zijn Sion uit het land van de vijand terugbracht. De Joden konden het gewoon niet geloven, zo mooi. Het leek een droom. En zelfs de heidenen staan verwonderd. God heeft bij hen een groot wonder gedaan.

MATERIALEN

Kaart van het Midden-Oosten met Jeruzalem, Babel.

BORDPLAN

INTRODUCTIE

Stel je voor: je bent ver van huis in het buitenland op vakantie. Je loopt ergens midden in een grote stad. Het is druk en er lopen veel mensen. Maar hun taal versta je niet. Ineens hoor je door de luidsprekers een stem. 'Alle mensen die uit... (noem de naam van je woonplaats) komen, mogen naar het dichtstbijzijnde postkantoor gaan en krijgen duizend euro.' Je zou vreemd opkijken. Ten eerste had je niet verwacht dat ze in deze vreemde stad de naam van jullie dorp/stad zouden weten. Ten tweede ben je blij verrast. Wat een boodschap. Waarom krijg je zomaar zoveel geld?!

BRUGZIN

Dit lijkt een beetje op wat de Joden in Babel overkomen is. Ik kan jullie niet vertellen hoe groot dat wonder was. Jullie hebben een versje geleerd dat daarover gaat. Het lijkt net een blijde droom, te mooi om waar te zijn.

Vertelling

VERDRIET

Wat hebben de Joden in Babel veel verdriet. Vooral één woord doet pijn. Als je dat zegt, springen de tranen springen in hun ogen. Weten jullie welk woord dat is? Het is een naam, de naam van een stad. Juist! 'Jeruzalem!' Jeruzalem is de heilige stad, de stad van God. Maar die is nu zo ver weg, meer dan duizend kilometer. Trouwens, Jeruzalem? Wat is er over van die mooie stad? Een puinhoop, het is één grote puinhoop. En de tempel, die prachtige tempel die koning Salomo gebouwd heeft? Die is verwoest, verbrand. Het huis waar de God van Israël wilde wonen, waar de offers rookten. Maar nu zijn er daar geen priesters meer. Er worden geen offers gebracht. En het is alles hun eigen schuld, want ze hebben niet geluisterd naar de Heere. Ja, de Joden hebben veel verdriet. *(Leg emotie in je vertelling! Ben je zelf ook verdrietig? Want het is in woorden niet te zeggen hoe erg het is.)*

De Heere had de Israëlieten genoeg gewaarshuwd. Die profeten kennen jullie wel. Juist, Jeremia en Ezechiël. Maar de Joden hadden zo'n hekel aan die profeten. Altijd maar waarschuwen, altijd maar de zonden aanwijzen. In Jeruzalem waren de Israëlieten Jeremia zo zat, dat zij hem in de gevangenis gegooid hebben. Maar wisten jullie dat Jeremia juist zo van de hongerdood werd gered? In de gevangenis had Jeremia als een van de weinigen tot de laatste dag brood. God zorgde voor Zijn knecht. Weet je wie daarvoor zorgde? Koning Zedekia, die hem in het geheim kwam opzoeken. Zedekia wilde steeds de woorden van Jeremia horen, alleen hij wilde er niet naar luisteren.

WOORDEN VAN TROOST

Maar nu zitten de Joden in het verre Babel. En nu is het heel anders. Nu bestuderen ze de woorden van de profeten. Van Jesaja, Hosea en Jeremia. En weten jullie wat zo apart is? Vroeger in Jeruzalem hadden ze een hekel aan die profeten. Maar nu, nu kunnen ze hen niet meer missen. Het is hun schat. Nu de tempel van God verwoest is, hebben ze toch nog iets van de HEERE: Zijn Woord. Niet alleen de woorden van de profeten, maar ook de boeken van Mozes hebben nu de grootste waarde. En weten jullie wat ook heel bijzonder is? Nu lezen ze de Bijbel zo anders. Vroeger hoorden ze alleen maar van het oordeel. En daar wilden ze niet naar luisteren. Maar nu vinden ze troost. Ik zal jullie een paar voorbeelden geven. Luister naar Jeremia: 'Want zo zegt de HEERE: Gelijk als Ik over dit volk gebracht heb al dit grote kwaad, also zal Ik over hen brengen al het goede dat Ik over hen spreek.' (Jer. 32: 42) Horen ze dat goed? God zegt: 'Ik heb het kwaad, de straf gegeven, maar Ik zal ook het goede, de verlossing geven.' En dit: 'Zie, Ik zal hen vergaderen uit al de landen waarheen Ik hen zal verdreven hebben in Mijn toorn en in Mijn grimmigheid en in grote verbolgenheid; en Ik zal hen tot deze plaats wederbrengen en zal hen zeker doen wonen' (vers 37). O, wat vinden de Joden dat mooi. Maar het gaat nog verder: 'Ja, zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn' (vers 38). Als de Joden dit horen, springen wéér de tranen in hun ogen, maar nu van blijdschap. Ze zijn ver weg uit Jeruzalem en toch heeft God hen niet verstoten. Weten jullie waardoor dat komt? God is trouw. Hij denkt aan het verbond met Abraham, Izaäk en Jakob.

HET TEKEN VAN DE AKKER

Toen Jeremia in de gevangenis zat, heeft hij iets heel vreemds gedaan. De koning Nebukadnezar lag met zijn legers om de stad. Jeruzalem was omsingeld. De belegeringswal was gesloten. Het einde, de totale ondergang was in zicht. En toen heeft Jeremia daar in de gevangenis nog een akker gekocht voor zijn neef. Een akker bij Anatoth, zijn geboorteplaats. Alle mensen die het hoorden, schudden hun hoofd. 'Jeremia, waar begin je aan? Waar geef je je geld aan uit? Het land is immers verloren?' Maar Jeremia wist dat hij dit van de Heere moest doen. Het was een teken van God. Ook al LIJKT het einde nabij, God gaat door. Hij zal een NIEUW begin maken. Daarom zegt God: 'En er zullen velden gekocht worden in dit land, waarvan gij zegt: Het is woest, dat er geen mens noch beest in is; het is in der Chaldeeën hand gegeven. Want Ik zal hun gevangenis wenden, spreekt de HEERE.' Toen hebben de Israëlieten er niets van begrepen, maar nu, in Babel, putten ze moed. Het zijn woorden van troost. Zou het dan toch nog...?

Maar als ze dan weer naar buiten kijken, als ze nadenken, dan zijn het maar mooie woorden. En wat is daar nu van te zien? NIETS! Al tientallen jaren wonen de Joden verspreid in het grote rijk van Babel. Hadden de Joden nog maar een sterk leger. Hadden ze nog maar een koning. Maar ze hebben niets, geen enkele macht. Terug naar Kanaän? Het is een sprookje, een fabeltje. Daar komt niets van in. (Zachtjes:) Maar weten jullie wat de Joden in Babel wel hebben? Ze hebben een onzichtbare en almachtige God. Let dan maar eens op. Als Hij spreekt, dan is het er. God roept de dingen die niet zijn, alsof ze er waren.

DE BOODSCHAP VAN KORES

Want opeens, op een dag! Luister! Wat hoor je daar op straat? Er is een heraut gekomen, een knecht van koning Kores. In zijn hand heeft hij een brief. Op het marktplein leest hij die brief voor. Luister je mee? 'Wie is er onder u die de Heere, de God van Israël vreest?' Hoor je dat goed? Er komt een boodschap speciaal voor de Joden. Van wie? Van een heidense koning. 'Wie is er onder u die de Heere, de God van Israël, vreest? Laat hij optrekken naar Jeruzalem!' De heraut leest verder. 'Zo zegt Kores, de koning van de Perzen: 'De Heere God heeft mij de macht gegeven over alle koninkrijken van de aarde. En Hij heeft mij bevel gegeven om Zijn huis te bouwen in Jeruzalem. Wie is er onder u, die deze God liefheeft? Laat hij optrekken naar Jeruzalem om daar de tempel te bouwen!' Jongens en meisjes, kunnen jullie begrijpen dat de Joden niet wisten wat ze hoorden? Een heidense koning geeft de Joden hun vrijheid terug om de tempel van God te gaan bouwen. Hoe bestaat het!

Ja, dat willen jullie wel weten, hè. Hoe kan dat? Kores is een Perzische koning. De Meden en de Perzen hebben het koninkrijk van Babel veroverd. Misschien weet je dat nog wel, in die nacht dat Daniël het geschrift op de wand moest verklaren. En als Kores aan de macht is, doet de Heere een wonder. In de Bijbel staat het zo: 'De Heere verwekte de geest van Kores.' God werkt door Zijn Geest in het hart van de koning, waardoor hij dit gaat doen. Trouwens, wisten jullie dat de profeet Jesaja dit al honderdzestig jaar eerder voorspeld had? Dat was een heel bijzondere profetie. Want de naam van de koning staat er al bij, terwijl die man nog lang niet geboren was. In Jes. 44 en 45 noemt God deze koning bij zijn naam. 'Kores (Cyrus) is Mijn herder, Mijn knecht die de tempel gaat bouwen.' God doet wonderen.

DE BLIJDSCHAP VAN DE TERUGKEER

'Wie is er onder u die de Heere, de God van Israël vreest? Laat hij optrekken naar Jeruzalem!' Ik denk dat de Joden in Babel wel een gat in de lucht sprongen, toen het goed en wel tot hun doordrong wat ze hoorden. Maar er waren ook arme Joden.

Die kunnen zo'n lange reis niet betalen. Maar luister nu weer naar de heraut. Want zijn boodschap gaat nog verder 'Als je te arm bent om te gaan, dan krijg je goud en zilver en beesten mee.' Van wie? Van de mensen uit je woonplaats. Voor alles wordt gezorgd. Kan het mooier? De Joden zijn vrij. Ze mogen terug naar Jeruzalem. En ze krijgen nog geld mee bovendien. Koning Kores zelf geeft het voorbeeld. Hij opent zijn schathuis en geeft al de gouden en zilveren voorwerpen uit de oude tempel terug. Meer dan vijfduizend vazen, schalen en andere dingen! Al die spullen geeft Kores aan Zerubbabel (=Sesbazar). Zerubbabel is de kleinzoon van Jojachin. Hij komt dus uit de stam van Juda, een nakomeling van David. Onder zijn leiding keren de Joden terug uit Babel en komen ze opnieuw in het beloofde land. *Zouden jullie er niet bij willen zijn? Dan zou je al die blijde gezichten kunnen zien. Dan zou je ook kunnen horen wat ze zingen. Luister maar en als je het versje kent, zing dan maar mee:*

*Wanneer de HEER', uit 's vijands macht,
't Gevangen Sion wederbracht,
En dat verlost' uit nood en pijn,
Scheen 't ons een blijde droom te zijn;
Wij lachten, juichten; onze tongen
Verhieven 's Heeren Naam, en zongen.
Toen hieven zelfs de heid'nen aan:
'De HEER' heeft hun wat groots gedaan.'*

AFSLUITING

Wie weet nog de werkwoorden waarmee Jeremia geroepen is? Hij moest: uitrukken, afbreken, verderven en verstoren. Maar hij mocht ook planten en opbouwen. Ik stel een vraag: Wanneer begon Jeremia te planten en op te bouwen? Juist, na zijn dood, toen de Joden in Babel waren, toen ze weer terug mochten. Wie weet nog wat Jeremia met die linnen gordel moest doen? Juist, die moest hij verstoppen bij de grote rivier, de Eufraat. En wat bleef er van die gordel over? Niets. Toen zei God: 'Zo zal ik de trots van Juda doen vergaan.' Wie kan dat nu uitleggen? In Babel waren de Joden niet trots en hoogmoedig, maar klein en nederig. Daar gingen ze weer naar de HEERE luisteren. Want wat was eigenlijk de trots van alle Joden? Welk gebouw? De tempel, het huis van God. Maar in Babel leerden ze dat het Woord van God blijft bestaan, ook al is er geen tempel meer. De trots van de Joden is vergaan. Die tempel is weer opgebouwd. In 516 v. Chr. was hij klaar, precies zeventig jaar nadat de eerste tempel verwoest is. En weten jullie wat de Joden daarna nooit meer gedaan hebben? Ze hebben zich nooit meer gebogen voor afgoden van steen of hout. Bij opgravingen in het Midden-Oosten hebben onderzoekers een klecilinder gevonden, waarop de verovering van Babel staat en ook dat de ballingen weer terug mochten naar hun eigen land.

VERWERKING

QUIZ OVER WEDERKEER UIT BABEL EN OVER EXODUS

- 1 Welke koning liet de Joden weerkeren uit de ballingschap?
Kores
- 2 Wie was de aanvoerder van de Joden na de ballingschap?
Zerubbabel
- 3 Welke profeet heeft de terugkeer voorspeld?
Jeremia (Jesaja)
- 4 Welke profeet heeft de naam van de koning voorspeld die de Joden zou laten terugkeren?
Jesaja
- 5 Welke profeet was in Babel, toen Kores aan de macht kwam?
Daniël
- 6 Welke profeet was in Babel, toen de tempel verwoest werd?
Ezechiël
- 7 Van welk rijk was Kores koning?
Meden en Perzen
- 8 Welke knecht van God heeft de Israëlieten uit Egypte verlost?
Mozes
- 9 Hoe heette de koning van Egypte?
Farao
- 10 Door welke zee zijn de Israëlieten doorgetrokken?
Rode Zee
- 11 Wie zong een loflied aan de andere zijde van de Rode Zee?
Mirjam
- 12 Welke psalm zongen de Joden bij de terugkeer uit Babel?
Psalm 126
- 13 Welk teken van Gods macht was te zien bij de uittocht uit Egypte?
Pad door de zee (en andere tekenen)
- 14 Welk teken van Gods macht was te zien bij de terugkeer uit Babel?
Dat Kores het bevel gaf
- 15 Hoe kwamen de Israëlieten aan geld bij de uittocht uit Egypte?
Ze kregen het van de Egyptenaren
- 16 Hoe kwamen de Israëlieten aan geld bij de terugkeer uit Babel?
Ze kregen het van de mensen uit de stad waar ze woonden en van de koning.